

Záznam rozhovoru

Pavλίna, 27 let, vysokoškolské vzdělání, po absolvování 2,5 roku nezaměstnaná, po celý rok 2004 pobírala sociální dávky (dávky sociální podpory – sociální příplatek), žije v Brně, v současné době je zaměstnaná v ekologické organizaci.

Datum rozhovoru: 26. května 2005
Délka trvání rozhovoru: cca 70 min.

P: Co když něco nebudu vědět?

J. Když něco nebudeš vědět, tak řekneš, že to nevíš. Když náhodou nebudeš chtít na něco odpovídat, tak řekneš, že na to nechceš odpovídat. A, ne, fakt všechno je povolený. Nejsou tam žádný limity.

P. Jo, jasně, budu si vykládat tak, jak budu vykládat.

J: Tak, nejdřív bych se tě zeptal, jak dlouho jsi byla nezaměstnaná po škole?

P. Já jsem vlastně skončila jak normálně státnice, ty byly státnice, ty byly v červnu J. 2000...?

P. Teďka to jsou tři roky, takže 2002. Pak jsem vlastně rok chodila na jazykovku s tím, že u toho jsem byla nezaměstnaná. S tím, že on to nějak jako pracák, oni napřed nám tvrdili, jakože to zakazuje, ale pak jsme zjistili, že to zakázaný není.

J. Je to studium.

P. Je to jako studium, ale právě že oni tak nějak, napřed to bylo jako že jo, pak jako že ne, ale normálně mi chodily příspěvky.

J. Jako podpora?

P. Jako podpora. No a vlastně pak jsem nastoupila... Půl roku jsem byla úplně, že jsem nic nedělala, protože ta jazykovka skončila v létě, tak vlastně půl roku do ledna jsem nic nedělala. Od jedna do prosince jsem tady byla na stáži [2004, v Hnutí DUHA]. To bylo 2004, takže to jsou dva a půl roku.

J. Dokázala by sis – tam jedna ta část, kdys dělala jazykovku a druhá část, kdys byla úplně doma, jo?

P. Hm, hm

J. ...dokázala by sis vzpomenout, nebo zkusit popsat, nějaký svůj typický všední den? Jak probíhal, co jsi dělala v průběhu toho dne.

P. Ty jako víš, jo, ono totiž, jak jsem vlastně byla nezaměstnaná, to bylo, že jsem chodila ještě na černo do toho obchodu [prodávat]. Tam to bylo, že jsem tam týden byla, týden, jsem tam nebyla. No, prostě, ráno jsem se probudila, že bych sháněla práci, to si myslím, že nebylo úplně tak jako aktivně. Třeba jsem se občas chodila dívat na pracák, na ty jejich nástěnky, ale nemyslím si, že bych to tam vyhledávala nějak aktivně. Já vím, že jsem si třeba kupovala inzeráty na práci, to jo. Já si myslím, že moje chyba byla spíš v tom, že já jsem spolíhala na ten pracák, že mi nějakou práci najde. Což asi ne. Necítím se, že bych se jako flákala, to ne, toho půl roku, to podle mě ani náhodou. Ale tak nějak jakože do toho byla ještě ta práce na černo, tak mně to přišlo takový, já nevím, že mám na všechno času dost na to, abych nějakou práci sháněla, když prostě těch peněz bylo víc. Ale asi je fakt, že kdybych nedělala na černo, tak že bych chodila daleko častěji po různých inzerátech a po takových těch pohovorech a tak.

J. A bylo nějaký období, kdys neměla ani tu práci na černo?

P. To ne. Nebylo.

J. No prostě každéj druhej týden jsi chodila do práce.

P. No, přesně tak, protože já jsem tam chodila na brigádu už při výšce. Tam jsem chodila na víkendy, většinou pátek sobota. A potom, jak jsem chodila na tu jazykovku, tak to byl dokonce čtvrtek, pátek, sobota, aby bylo víc peněz. A potom ne, že by to bylo jako úplně, že bych nikam nechodila. Mně to právě spíš přijde, když si na to zpětně vzpomenu, jakože jsem sice byla nezaměstnaná, ale pracovala jsem. Že to bylo takový, že jsem sice věděla, že si musím něco hledat, buď ve svém oboru, nebo něco trvalejšího.

J. A teď třeba ten týden, když jsi byla doma, tak zkusila bys nějak popsat ten den, jak probíhal, cos dělala, čím ses zabývala?

P. Tam to bylo takový, normálně ráno vstaneš, najíš se, já si myslím, že jsem se možná i dívala často na televizi.

J. Jako dopoledne?

P. Hmm, dopoledne. Pak jsem většinou odpoledne někde lítala. Jakože třeba za kámoškama, nebo třeba do města se švicou, nebo dopoledne jsem se taky jezdila dívat na ten pracák

J. A jako, vnímala jsi nějaký rozdíl mezi všedním dnem a víkendem?

P. Ty, to mě přijde, že ne. No, možná jo, možná jo, ale spíš tím, že jsem bydlela doma [u rodičů], a že prostě o víkendu byly všichni doma ostatní, kdežto přes týden ne.

J. A v té době, když se zamyslíš, nějaký společenský aktivity, sport, kroužky, něco takovýho dělala jsi?

P. Myslím si, že jsem chodívala cvičit, to podle mě bylo tak maximálně jednou za týden, jako na takovej ten klasicej aerobik atd. atd. Ale jinak si myslím, že snad ne. Jakože bych chodila dál do jazykovky, to ne.

J. Tams chodila rok.

P. Tam jsem chodila rok. Myslím, že mi to tedy přišlo úplně na prd.

J. Jo, jak to?

P. Já nevím, tak jazykovka, podle mě nebyli moc dobří, že tě nedonutili se učit. Teďka když se na to zpětně dívám, tak mi přijde, že to byl úplně zabitej rok. Jo, že jsem byla na pracáku, kdybych aktivněji sháněla práci tak si myslím, že tu práci bych možná sehnala. Jenže, protože já jsem ještě chodila na rekvalifikační kurz.

J. Co to bylo za kurz?

P. To byla nějaká asistentka, něco takovýho jako ekonomická asistentka, jenže jsem tam byla myslím jednou nebo dvakrát. Když jsem zjistila, co je náplň, tak to bylo: účetnictví, jako třeba, že to byly tři hodiny za celej ten rekvalifikační kurz a my jsme to na výšce měli dva semestry. Nebo že to bylo management, úplně to stejný. Slibovali nám, že se budeme užit nějaký design na počítači a nakonec to dopadlo tak, že nám řekli, že se budeme užit na počítači úplně základy.

J. To organizoval pracák?

P. Pracák. Mělo to trvat asi dva nebo tři měsíce.

J. A kolik vás tam chodilo?

P. Já myslím, že kolem 10, kolem 10 a většinou to byli mladý lidi, jenom jedna paní byla starší. A jediné já jsem byla vysokoškolačka.

J. Dobře, když se ještě zamyslíš, co ti zabíralo nejvíc času, nebo čím jsi trávila nejvíc času, kromě tý příležitostný práce.

P. Mně přijde, že takovým tím nicneděláním. Že to bylo takový to flákání, nicneděláním.

J. A připadalo ti, že třeba ve srovnání se svejma vrstevníkama nebo bejvalejma spolužákama, kteří měli práci, jako že žiješ nějak jinak?

P. Jako mě to hodně vadilo, mě to hodně vadilo, protože mě přišlo, že prodavačky, i když si nemyslím, že bych rozřadřovala lidi podle toho, jestli maj vysokoškolský vzdělání, nebo nemají, tak to jako nedělám, ale přijde mi, ne že bych se cítila méněcenná, ale přišlo mně to hloupý.

J. Hmm

P. Že třeba, vím, že kámoška, ona dodělala výšku a hnedka si našla práci ještě při výšce, dělá psychologa. Jo, tak když ona začala vykládat, co tam bylo, jak nastupovala, tak mě to přišlo líto.

J. A dokážeš si vzpomenou, za cos v tý době nejvíc utrácela peníze?

P. No, tak to fakt netuším.

J. Cítilas nějaký omezení, kvůli tomu, že těch peněz nemáš tolik?

P. Mně právě přijde, že těch peněz moc nebylo, ale zas jich bylo víc než na té výšce, jo, že to bylo, jsem to četla kolikrát v novinách, jakože tím, že absolventi vyjdou školu a jsou potom nějakou dobu bez zaměstnání, tak že je to prostě takový dobrý kapesný. Jo, že si vlastně prodlužujou mládí, takovýto nicnedělání, ale zároveň nějaký ty peníze mají. Tak takovej pocit jsem měla. Že mi to nepřišlo, že bych měla nějak extrémně má peněz, je tady fakt, že z té doby jsem vůbec nic nenašetřila, to jsem si podle mě dávala bokem akorát na stavebko a jinak nic. Že jinak se to všechno nějak rozkutálelo.

J. Jo, a můžeš nějak říct v číslech, jakejs měla příjem v tý době.

P. Já jsem měla, kolik to bylo, já vím, že jsem měla od pracáku takovou tu půlku, tak jestli to bylo 2150 Kč a sociálka mi doplácela do životního minima, vyčíslenýho na náklady na bydlení a takový ty věci, dohromady to bylo asi 3900 Kč.

J. A z tý černý práce?

P. Z tý černý práce to bylo, to by se dalo spočítat, jako nevím to přesně, ale bylo to 30 korun na hodinu a vlastně po 12 hodinách denně, tak kabych byla v práci, já myslím, že to nebylo víc než 10 dní za měsíc. Myslím, že tak tři čtyři tisíce určitě.

J. No, dobrý. Tak, a dokážeš si tak vzpomenout na sebe v tý době, jak by ses popsala.

P. Víš co, mě přijde, že ten celej rok, když si vzpomenu na celej ten rok 2003, tak mi přijde, že to byl takovej strašně, že jsem byla taková hrozně, nevím, jak to mám říct. Že jsem si i hodně užívala, že to bylo takový, když jsem někam mohla jet, tak jsem jela a nedívala jsem se na to, jaký by to mohlo mít následky. Že mi přijde, že jsem moc nepřemýšlela nad tím co bude nebo nebudu, i když myslím, že tam vzadu bylo „hledej si práci, hledej si práci“. Víam, že třeba, co si pamatuju, co mi tenkrát hodně vadilo, to bylo ještě na jazykovce, to bylo na jaře, tak že kámoška, co se mnou chodila na výšku i na tu jazykovku, tak ona někdy na jaře si našla práci, ale s tím jakože dodělala jazykovku a nastoupila do práce. Tak víam, že mě to tenkrát jako fakt hodně vytočilo, nebo ne vytočilo jo, ale takovej ten pocit, jakože ona něco má a ty ne. Takový to stálý zaměstnání.

J. Ty už jsi o tom dost mluvila, ale dokážeš říct, jak jsi byla v tý době celkově spokojená s tou svojí životní situací?

P. No, moc ne. Jakože, já si myslím, že v té době jsem se i dost hádala s mamkou. Víam, že jsem uvažovala, že kdybych měla peníze, že si koupím fakt garsonku nebo něco takovýho, nebo ne koupit, ale bydlet někde jinde. Víam, že fakt ne. Že to bylo takový, víam že jsem měla ty kamarádky z černé práce, se kterejma jsem, že když na to zpětně vzpomínám, tak mi přijde, že jsme spolu ten druhý týden furt někde litaly.

J. A v čem ti to vadilo nejvíc, že tu práci nemáš?

P. Víš, takovej ten pocit, že nevíš, co bude, nevíš, jestli seženeš něco na té úrovni, co máš vystudovanýho...

J. Jako ta nejistota?

P. No, ta nejistota.

J. Tak, určitěs měla mezi spolužákama pár spolužáků, kterým se podařilo rychle po studiu sehnat nějakou dobrou práci a tak. Jak sis to vysvětlovala, proč myslíš, že to bylo takhle?

P. Víš co, já myslím, že třeba podle mě ten obor, co mám vystudovanej.

J. Co máš konkrétně?

P. Fytotechniku, rostlinnou výrobu pro zemědělce. S tím, že u nás to bylo tak, že většinou ty děcka, co tam se mnou chodily většinou byly z venkova a většinou měly střední zemědělkou. Takže když jsme měli ty tři měsíce prázdnin mezi školou, takže třeba oni chodívali na brigády nebo tam dělávali. Že to bylo takovýto jo, oni mně drží místo, až prostě dodělám školu tak nastoupím. Takže, jako je fakt, že mě přijde teďka, že kdybych studovala znovu, tak bych to dělala úplně jinak, že to místo bych hledala daleko, daleko dřív, třeba už při výšce, že bych to nenechávala všechno na poslední chvíli, s tím, že pracák mi něco sežene. Že bych si třeba fakt od toho třetáku, čtvrtáku to místo sháněla. Je třeba fakt, že jsme ve třetáku byli na praxi, já jsem byla v Tuřanech ZD a tam to bylo takový, že se mě ptali, že by si mě tam nechali, ale mně to přišlo takový, že mi to nenabídli úplně, tak jsem si furt říkala, ne, to je blbost a pak už jsem se tam nešla zeptat. Ale vím, že se mnou na té praxi spokojení byli, protože psali nějaký posudek... No, moje blbost. Ale je fakt, že třeba nevím, jestli bych to šla dělat, to, co jsem vystudovala.

J. No, na to se tě teďka chci zeptat, když se podíváš zpátky, jestli by sis vybrala stejně, úplně jinej, podobnej studijní obor?

P. Já myslím, že ne, že stoprocentně ne, že jsem sice vždycky chtěla něco jako rostlinky, dělat s nima, akorát si myslím, že jsem měla představu spíš víc odbornou, jo, že vyloženě z čeho se rostlinky skládaj a takový ty věci, nebo dělat někde v výzkumáku.

J. Jako spíš teorii?

P. Spíš teorii. A že tadytohle bylo spíš jak se pěstuje pšenice, jak se pěstuje ječmen, kolik má výnos to pole, kolik to pole atd. Že to byl podle mě docela omyl, kdybych mohla studovat znova tak bych šla na ekonomku, nebo vyloženě na nějakou botaniku, ale jako teoretickou. I když jako když si to vezmu zpětně, tak nevím, jestli bych tam to místo sehnala.

J. Jak často jsi chodila na ten pracák.

P. Oni mě zvali myslím každěj měsíc nebo dva měsíce. Myslím každý dva to bylo, to nebylo tak často. A vím, že za celou dobu, co jsem tam byla, tak mi nabídli jedno jediný místo. A to mi ta paní řekla, „no, nezlobte se, já vás musím už někam poslat“. A když jsem pak na to místo došla, tak mi pán řekl: „No, pracák, my už půl roku máme to místo stažený“, jakože ho nechcou, nepotřebujou.

J. A jak to na tebe působilo na tom pracáku, cítilas tam nějakou snahu?

P. Víš co, já jsem tam kolikrát měla hodně divnej pocit z toho, já nechci nějak jako rasista nebo tak, ale mě tam přišlo divný, jakože prostě fakt vysokoškolák nemá práci, i když dobře, zas tak aktivně jsem si to místo nehledala, ale spoustu cigánů mezi sebou, na mě to působilo hrozně divně, i třeba ty ženský, co tam byly, jsem vlastně za celou tu dobu chodila ke dvěma a potom vlastně jako stážistka ke třetí, ta třetí, ta byla úplně úžasná.

J. Jako v uvozovkách?

P. Ne, ta byla fakt dobrá. A ty první dvě (...), ta byla fakt jako taková ochotná, spoustu věcí vysvětlila...

J. Ale to už jsi byla na stáži.

P. Jo, to už jsem byla na stáži, no a ty předchozí dvě, ta jedna byla jakš takš, ale ta druhá ty byla taková, jako že mi přišlo „rychle se jí zbavit a dát si razítko do papírů“, aby bylo daný, že tady byla.

J. Teďka ještě, ty už jsi o tom trochu mluvila, když si vzpomeneš, jakýs tam potkávala lidi, jak ti připadali?

P. Bylo tam hodně mladejch, jo tak to jsem si říkala, mají po škole, pak spoustu takovejch, to jsem se teda divila, já nevím, jak to mám říct, takovejch jako frajerek, zmalovanejch, s dlouhejma nehtama, ty mi taky přišly, jakože nemaj zájem o to najít si práci, že tam prostě vyloženě chodíjou jakože musíjou. S těma cigánama to nevím, to byl takovej zvláštní pocit, ale myslím si, že z některejch jsem měla taky takovej pocit, ale z některejch ne. A pak když tam byli staří nebo starší lidi, jako před důchodem, tak těch mi zase bylo líto, jsem si říkala kdoví, jestli něco seženou. Ale přijde mi zpětně, že těch starších lidí, tak nad tu padesátku, že jsem tam tak moc zase nepotkávala. Že fakt spíš ty mladý, nebo tak plus mínus třicetpět.

J. Tak, se přesuneme trošku, když se zamyslíš celkově nad svým životem i pracovním i mimopracovním, čeho bys chtěla dosáhnout?

P. Hmm, tak to nevím.

J. Třeba ideálně, co je tvůj sen?

P. Co je ideál? Podle mě je ideál vydělávat si sama na sebe. Jenže nevím v čem.

J. To je živnost?

P. Hmm, Věřím tomu, že je to taky těžký.

J. Co tě na tom láká?

P. Když je člověk nezávislej na tom každej den chodit do práce. Ale zas na druhou stranu si myslím, že jsem ten typ člověka, kterej nad sebou potřebuje bič. Takže prostě potřebuješ dneska dojít do práce. (smích).

J. A když si odmyslíš tu práci, co bys tak chtěla.

P. Prostě takovej ten ideální ženskej typ: mít rodinu, být spokojená celej život, třeba baráček, zahrádku, psa.

J. A ještě, je to ze stejné kategorie, ale trošičku blíž, když si představíš svůj život třeba za 10 nebo 15 let, jak mylíš, že bude vypadat, nebo jak bys chtěla, aby vypadal?

P. Jak bych chtěla, aby vypadal? Tak ideální manžel, tak dvě děcka, pak ten baráček, i když dobře, nemusel by bejt úplně jako vila za 5 milionů, ale jako baráček, na kterým se i nadřeš, pak ta zahrada, ale s tím, že bych chtěla, abych nekrměla někde, že bych se chtěla i nějak sebevzdělávat.

J. V čem třeba?

P. Třeba v jazycích, anebo vyloženě jak jsem to říkala předtím, kdyby člověk vydělával sám na sebe tak třeba v něčem, co by tě uživilo, já nevím, třeba v účetnictví, nebo třeba, já vím, že můj ideál, když jsem o tom přemýšlela, bylo dělat ne překladatelku, ale takovou tu co provází – průvodkyni, jak po Český republice, tak i po cizích zemích. (...) Já si to představuju, jakože jedeš s nějakým zájezdem, třeba do Benátek nebo do Říma a tam potom provázíš po těch památkách, s tím, že teďka nevím, jestli by to bylo takový, jakože jedeš s Čechama a mluvíš s nima česky, což jako podle mě nic jinýho mi nezbyvá, když na tom s angličtinou ani němčinou nejsem nějak růžově, ale něco takovýho.

J. V té době, kdyžs neměla práci, mělas tenkrát partnera nebo přítele?

P. Ne, neměla, to bylo období, kdy jsem to střídala, ale žádný nebyl nějak trvalej.

J. Takže třeba o tom, že by sis pořídila v té době děti jsi neuvažovala.

P. Ne, to vůbec.

J. Jo, dobře...

P. Teda, že ti do toho skáču..

J. Klidně skákej..

P. Když si teďka zpětně vzpomenu, tak třeba mně přijde, že jsem na té výšce první čtyři roky byla úplně v pohodě, že mně to přišlo jakože vím, co bude příští rok, ale vím, že v pátáku jsem měla hodně špatnej pocit tady z tohodletoho. Jo, to už jsem nějak tak, akorát, že jsem o tom nepřemýšlela, jo, jako věděla jsem o tom, jo, že to byl takovej ten bubák ve skříni. Že jsem o tom věděla, myslela jsem na to, ale záměrně jsem o tom, nepřemýšlela, abych si prostě nedělala starosti. Já vím, že to bylo v pátáku, před prázdninama v pátáku takovej hodně špatnej pocit.

J. Už jsi o tom trošičku mluvila, jaký máš zkušenosti se sháněním práce?

P. Já jsem, jak jsem to říkala, jsem to vlastně nechávala na pracáku. Já jsem se hodně dívala na ty inzeráty, co oni vyvěšují dole na těch nástěnkách, ale to až ke konci a díky tomu jsem tam vlastně našla to na Duhu, protože to tam viselo. Pak jsem si kupovala vlastně noviny, takže i inzerátů z novin, pak jsem byla, to bylo myslím jednou, nebo ne jednou, že jsem byla nahlášená v nějaké té personální agentuře. Tam jsem zaplatila myslím tři nebo čtyři stovky, bylo to na měsíc, a oni mě jednou týdně volali a nabízeli mně pracovní místa, ale takový pracovní místa jakože ne. Takový všechno, že mně nabízeli aj prodavačku a takový věci.

J. Jakože to neodpovídalo tvejm představám.

P. Hmm.

J. Zase už ses o tom trošičku zmínila, ale mělas pocit jakože ti něco uniká jednak v životě a potom v tom oboru, který jsi vystudovala?

P. To bylo trochu, ale já si myslím, že už jsem v té době věděla, že to dělat nebudu. Ale spíš mně přišlo, že ztrácím roky praxe. Že jsem si říkala, že ženská nevím, kdy půjde na mateřskou, že jsem si říkala, tý jo, kdybych šla na mateřskou hnedka po výšce, nebo ne po výšce, ale třeba rok po tom, co jsem byla nezaměstnaná, tak jsem si říkala, kam já bych se potom po mateřské poděla? Jo, s tím, že jsem si říkala, to bych absolutně nesehnala vůbec nic. Asi tady z toho jsem podle mě měla největší strach. Možná, že tu Duhu jsem potom chtěla zkusit, abych nějakou tu praxi měla, říkala jsem si, jo, budu mít praxi, tak už se na mě lidi budou taky dívat úplně jinak. Že vím, jak jsem byla...

J. Ty předjímáš spoustu otázek..., ale povídej.

P. (smích) jak jsem byla na té jazykovce, já mám pocit, že to bylo taky na pracáku, že jsem si sehnala nějaký místo, dva nebo tři telefonáty a možná i jako v novinách, a že něco bylo něco se včelama, tak jsem si říkala, jo, mám k tomu blízko, třeba by mě tam mohli vzít, a ještě to bylo někde ve výzkumáku, někde mimo Brno, to byla druhá věc. Víím, že z obou dvou mi volali, jsem tam vlastně posílala životopis, z obou dvou mi volali a řekli mi, nemáte praxi, tak se nezlobte.

J. A nějaký pohovory jsi absolvovala?

P. Myslím dva, dva, jeden byl na nějakou, to byla taky nějaká úřednice, bylo to na nějaké jazykovce, a to teda bylo, že byl písemnej pohovor a ten byl tedy hodně nepřijemnej, tam podle mě bylo jak překlad z angličtiny do češtiny, tak z češtiny do angličtiny, myslím, že i z němčiny to tam bylo, pak vím, že tam bylo, co se týče počítačové gramotnosti otázky, a to jako zpětně už nevím, jak jsem na to odpovídala, ale i logický otázky.

J. A nějaký osobní pohovor?

P. Potom ne, osobní už ne, myslím, že ne. A ten druhej, to už si nepamatuju. Ale myslím, že na osobním pohovoru jsem fakt nebyla.

J. A potom si byla tady na Duze?

P. Jo, pak jsem byla tady.

J. Jaký to bylo?

P. Co si pamatuju, pro mě byl šok, že jsem nevěděla, co si mám oblíct (směje se). Jsem si říkala, ty jo, tak jako kdybych šla na pohovor někam do nějaké firmy, tak bych se oblíkla slušně, říkám, no, ale na Duhu, tam když přijdu v nějakým, v nějaké sukni slušně, jak se na mě budou dívat? Tady to bylo fajn, pamatuju si, že jsem byla docela klidná, že mi to přišlo takový, že ten pocit po tom pohovoru byl ještě lepší než před tím.

J. Počkej, a ty ses hlásila na jaký místo?

P. To bylo myslím to Otovo místo.

J. Individuální fundraising?

P. Jo, myslím, že jo.

J. No, dobrý. Zase už jsme o tom částečně mluvili, ale zeptám se tě: chyběla ti ta práce?

P. Když to je těžký, já myslím, že ani ne. Jako kdybych nechodila do toho obchodu, tak myslím, že určitě. Že by to bylo takový období, kdy jsem nedělala vůbec nic a myslím, že člověk krní, že ani nečteš, prostě neděláš nic, že jenom furt někde lítáš, nebo se díváš na televizi. Což mně přijde teďka zpětně jako úplně ztracenej čas.

J. Jak často ses třeba dívala na televizi?

P. U nás je to zvláštní, protože naše mamina, když bývala doma, jak jsem vykládala, že ona má dlouhej a krátkej týden. Tak když měla týden, jako ty dny, kdy byla doma, tak to nešlo, že byla zásadně proti tomu dívat se na televizi, že za ní to nešlo, takže si myslím, že tak dvakrát třikrát do týdne, dopoledne.

J. A večer?

P. Večer? To člověče ani ne. Anebo taky, já fakt nevím. Ale přijde mi, že jsem se na televizi dívala daleko víc než teď. Teďka tu televizi skoro vůbec nesleduju, ale před tím mně přijde, že jo.

J. Kromě práce, co ti ještě chybělo?

P. To fakt nevím.

J. Třeba ti nic nechybělo?

P. To nevím (směje se).

J. Tak, když si do toho promítneš tu svojí zkušenost, jakej vidíš rozdíl v tom, když třeba někdo, ty nebo kdokoliv jinej nemá práci měsíc a nemá práci půl roku?

P. Jakej je v tom rozdíl, jo?

J. Pro toho člověka.

P. Když se nad tím zamyslím, tak ono fakt hodně záleží na tom, jak ten člověk tu práci hledá, jak jí najít chce, nebo nechce. Je fakt, že někdo prostě potřebuje dělat, aby, já nevím, aby nebyl doma, tak si prostě najde jakoukoliv práci.

J. A myslíš, že když někdo chce, že tu práci sežene?

P. Myslím, že jo, ale myslím, že ta práce potom vůbec neodpovídá tomu, co ten člověk umí nebo co dělá.

J. Jaks vycházela s penězma? Zase, už jsme o tom trošku mluvili. Připadalo ti, že máš málo peněz?

P. Jako přijde mně, že jsem si za ty peníze nic nekoupila. Jakože bych si třeba našetřila na kolo nebo tak něco, ale jakože bych si třeba odpírala to, že si půjdu koupit čokoládu, to taky ne. Jo, že mě to nějak, že co vím, tak mně třeba i mamka půjčila, když jsem se s ní třeba domluvila, že jí to zpětně potom vrátím. Že se to prostě jako vracelo. Ale jako podle mě, když bydlíš u rodičů, tak je to vždycky takový, že když víš, že prostě ty peníze mít nebudeš, tak prostě nikdy nezůstaneš hladý. Jo,

že ti rodiče ti prostě vždycky najíst dali. A je fakt, že já jsem vlastně si oddělovala peníze akorát na to spoření, jak jsem říkala, a pak jsem myslím, dávala peníze mamce, jako tisícovku domů, a jako v podstatě ten zbytek jsem měla sama pro sebe. Jako vím, že mě tenkrát docela mrzelo, když ty holky začaly dělat, tak že nám vykládaly, ta že si koupila kolo a to, a vím, že v té době se vlastně vdávala švíca, tak jsem jí taky něco chtěla koupit. Já vím, že oni říkali, že ode mě nic velkého nechcou, ale tak jsem jim koupila myslím dva dary, spíš jsem jim koupila jeden, ten stál myslím kolem ale pětistovky, s tím, že potom, až budu mít peníze, že jim koupím ještě něco, až oni budou bydlet. A to se jim podle mě dokupovalo teďka někdy na jaře.

J. A cítila ses blbě, jakožes jim nemohla koupit něco rovnou?

P. Jako jo, přišlo mě to hloupý. Jako je fakt, že když to vezmu zpětně, když švíca začala vydělávat, tak ona mě tak jako svým způsobem, protože jsem o dva roky mladší, spoustu věcí třeba koupila, tak mi přišlo hloupý, že já jí to oplatit nemůžu. A teď, když bych jí to oplatit mohla, tak ona už nemá zájem, protože už nebydlí v Bystrcu, a prostě už má úplně jinej svět.

J. Na školes měla určitě spoustu kamarádů, potom po tý škole se to nějak rozprchlo, ale nějaký takový jádro těch tvých kamarádů ti zůstalo. Změnilo se to nějak tím, žes delší dobu neměla práci? Třeba přestala ses stýkat s některejma kamarádama, nebo naopak, potkalas nový?

P. Myslím, že v tomhle ne, protože nás bylo hodně mimo Brno, tak mně přijde, že ani ne, ale spíš jsem přišla o jednu kamošku, a nevím proč. Jo, že to bylo, ona je vlastně tady kousek od Brna a je fakt, že si začala vydělávat, to je, jak jsem říkala, že jsem jí docela záviděla, a že vlastně při té jazykovce si to místo hned našla, a to jsme se přestaly bavit a nevím proč, ale nemyslím si, že by to bylo pracou. Je teda fakt, že ona si ze mě teď trochu srandu dělá, kde děláš a tak, protože ona je vlastně typickejš zemědělec. Jako je fakt, že jsem třeba přemejšlela o tom, že bych si udělala řidičák a že bych pak taky dělala nějakýho blbýho obchodního zástupce. Jo, že takhle taky skončilo spoustu děcek od nás. Jenže tím, když slyším, že oni vyjíždějí ráno o šesti hodinách...

J. Co prodávají? Zemědělský produkty?

P. Zemědělský produkty nebo hnojiva. Přijíždíjou třeba vo osmi hodinách večer nebo ještě později.

J. A naopak, seznámila ses s nějakejma novejma přítelema, se kterejma by ses jinak nepotkala, kdybys měla práci?

P. To asi taky ne. Já jsem potkala jednu holku, když jsme se tenkrát obě dvě hlásily na stáž, akorát že ona šla někam jinam, ale to jsme se viděly asi dvakrát, pak už ne. A to vím, že když jsme si tenkrát viděly, že jsme si vykládaly právě o tom, jak dlouho jsme nezaměstnaný a co máme za školu, takovýto vyloženě spíš to společný.

J. Jo, zase už jsme o tom trošičku mluvili, cítilas nějaký větší omezení, že si něco nemůžeš dovolit koupit, že na něco nemáš peníze, říkala sis, že kdybys měla práci, tak by sis to třeba koupit mohla...?

P. Spíš bylo to, že nikam pořádně nemůžu jet. Jo, že třeba, já jsem dřív hodně jezdívávala, že jsem nikam nemohla jet, že jsem na to neměla peníze. No, pak když jsme vlastně byli na dovolený, tak to bylo to last minute, levnej last minute, ale i tak to stačilo.

J. A když se potkala třeba s nějakejma známejma, příbuznejma, se kterýma jsi se třeba delší dobu neviděla, a oni se tě ptali, co děláš, cos jim říkala?

P. Že jsem bez práce a vím, že jsem se u toho docela styděla.

J. Jo. A jak na to reagovali, třeba?

P. Já nevím, to fakt nevím, jako vím, že si spíš myslím, že všichni tak nějak jako, že se tebou soucítily, že to bylo takový to, „jo, však neboj, něco si seženeš, to bude

dobrý“. A když jsem šla na ten pohovor, myslím semka, „neboj, to dopadne dobře“. Jakože se tebou fakt ten člověk spíš soucítí.

J. Takhle na vztazích s rodinou, s kamarádama, projevovale se nějak to, že nemáš delší dobu práci, i když tys jí trošičku měla.

P. Je fakt, že naše mamina byla ráda, že chodím aspoň někam, že jenom doma neležím, ale vím, že mě do toho dost tlačila, něco si najít, a vím, že mně tenkrát dokonce hledala aj ona nějaké inzeráty v novinách, vím, že mě vyloženě i někam posílala, a když jsem jí potom řekla, že jsem tam nebyla, tak jsem od ní dostala nadaný. Myslím, že jsem jí i jednou nebo dvakrát zalhala, že jsem někde byla a oni mě nechtěli. No, ale spíš mně přijde, že tohle vadilo víc našemu taťkovi, jo, že taťka byl takovej „měla bys tam jít, neblázni, vykašli se na to [čerou práci] a radši si sháněj práci“, ale je fakt, že si myslím, že z toho byli oba dva špatní. Mamina kolikrát, když telefonovala tětě, bylo z toho vidět, když říkala, „no, ona ještě nedělá, jsem si myslela, že si dodělá školu a bude prostě soběstačná“...

J. Jako zklamání si cítila, že oni cítí?

P. Jo, jo.

J. A v rodině, doma, cítilas spíš jako podporu, že tě podporují, doufají, že něco seženeš, anebo, možná s postupem tý nezaměstnanosti, jak to bylo dýl a dýl, takový spíš jako negativnější pocity?

P. To si myslím, že ne, že spíš tu podporu. Jako že mě spíš tak nějak všichni, že se mě snažili tak nějak nastartovat, abych byla při hledání té práce aktivnější. Ale nemyslím si, že by z toho byli, že by reagovali nějak negativně, jako „vypadni“ a tak (směje se).

J. ... a potřebovalas tu podporu?

P. Určitě. Jako je fakt, že kdyby třeba mamina na mě vyjížděla, je fakt, že my jsme se hodně hádaly, kdyby na mě mamina vyjížděla, tak nevím, co bych dělala, kdybych to třeba měla každý den na talíři, tak...

J. Tys vlastně říkala, že s Jirkou [současný přítel] jsi se seznámila na podzim.

P. Jo, předloni na podzim, ještě v tom nonstopu [prodejna, kde na černo pracovala]. Začali jsme spolu až když jsem nastoupila tady na tu stáž.

J. To už byla taková jakoby pseudonezaměstnanost, ale přeci jenom to nezaměstnanost byla, jak třeba ten Jirka se k tomu stavěl?

P. Co si pamatuju, tak on nechtěl, abych chodila do toho nonstopu, že to na mě bylo kolikrát hodně poznat, že jsem potom utahaná a jsem úplně... (??), to nechtěl, ale on sám mě nijak netlačil do toho, abych odešla tady z té stáže a šla si hledat někam zaměstnání, to ne.

J. A bavila ses o tom – zase už jsme o tom částečně mluvili – s kamarádama, že nemáš práci? Říkala jsi, že jste si vyměňovali zkušenosti, měla jsi někoho, kdo ti, na koho jsi se mohla spolehnout, že tě vyslechl a s kým sis o tom mohla popovídat?

P. To jo, no, jednak to byla švíca a jednak to byla ta kámoška z toho nonstopu.

J. A švíca v té době chodila do práce?

P. Jo, ona vyšla školu a od té doby dělá, že neměla ani měsíc, kdy byla nezaměstnaná. Ona je vlastně švadlena, takže ona to.

J. A čekalas, že někdo z těch lidí, se kterými ses o tom bavila, mohl nějak pomoci?

P. Hmm, čekala.

J. A jakým způsobem?

P. No, já jsem třeba, tady od Macka [sestra] nebo od kámošky, to ani ne, ale spíš jsem čekala od těch známých, co třeba potkáváš a říkáš jim, že hledáš práci, nebo

tak, že třeba někdo řekne, „tak já vím o tom a o tom, já tě tam zkusím doporučit a uvidíš“, to ne. To jsem čekala, ale nikdo to neudělal. Jako je fakt, že já jsem, to jsem ještě neřika, jsem někdy, když jsem skončila tu jazykovku i přemýšlela o tom, že bych šla vlastně i k policajtům.

J. K městským?

P. Ne, ke státním, vím, že mně všichni říkali, že k měšťákům ne, tak ke státním, že jako vysokoškolačka bych vlastně šla do kanclu. A vím, že jsem se byla, jako taťka má známou na policajtech, a on mě (??) a teďka učí na škole, policejní. A já jsem se byla ptát, jestli bych tam nějaký uplatnění měla, on říkal, že zatím ne, ale že to mám zkusit aspoň nějakou tu školu vylézt, jo s tím prostě, že bych mohla bejt kancelářská krysa, takže bych až potom teda, on vykládal, že to, co já mám vystudovanýho, že by bylo zapotřebí, ale že se to všechno dělá v Praze, ohledávání místa činu, co se týče třeba různých seminářů, co se týče půdy, půdního složení a tak, že tady tohle, když něco najdou, že vlastně všechno posílají do Prahy. Vlastně tady v Brně, já nevím, jak to mám říct, že to prostě ještě neexistuje, ale že do budoucna, by to prý existovat mělo, takže právě říkal, že kdybych byla u policajtů, že bych se na to místo dostala snáz, než kdybych se tam hlásila zvenku. Takže jsem se tam byla zeptat, tenkrát měli plnej stav. Já si teda stejně myslím, že bych neudělala přijímačky, ale to je jedno... (směje se).

J. Co se ti vybaví, když se řekne placený zaměstnání?

P. P. Na jedné straně peníze, takovej ten stálej přísun (směje se), a na druhý straně takový to, jak jsem vykládala, ráno vstaneš, musíš jít do práce, jo, víš, že tam máš nějaký starosti, a že třeba, ale zas na druhou stranu, že víš, když ty starosti nejsou nějak extrémně velký, tak prostě odejdeš z práce, zavřeš dveře a máš úplně čistou hlavu a nemusíš se, třeba tak jak když chodíš do školy, že se připravuješ ze dne na den, tak tady tohle, že není..

J. Ty máš čistou hlavu, když přijdeš z práce?

P. No, to vždycky ne (směje se). Vždycky ne, ale přijde mně, že na to snáz zapomenu, než když jsem chodila do té školy.

J. V čem myslíš, že by byla tvoje situace jiná, kdybys měla práci? Co bys dělala jinak, co by se odehrávalo jinak?

P. No, určitě bych neměla tolik volného času, kolik jsem měla, takže bych tak neblbla, jak jsem blbla, lítání po večerech a tak. Měla bych peníze, takže bych si za ty peníze ledasco koupila.

J. Co třeba?

P. Třeba bych si koupila nový kolo, i když teďka bych si ho už nekoupila.

J. Proč?

P. Protože mi přijde, že to, co mám mi stačí.

J. Dobrovolná skromnost?

P. Přesně tak a jak jsem vykládala, že to bylo období, kdy jsem fakt chtěla jít bydlet pryč. Si najít podnájem, anebo, tak asi koupit si byt, to ne, ale najít si ten podnájem a bydlet sama.

J. Já mám jednu otázku, na kterou myslím ani nemá smysl se tě ptát (směju se), a to je, jestli bys byla v té době ochotná jít pracovat bez klasický mzdy s tím, že by sis vytvářela praxi?

P. Já myslím, že jo (směje se). [Pavčina celý rok 2004 pracovala jako stážistka v ekologické organizaci].

J. Protože vím, žes to tok dělala.

P. Přesně tak.

J. Mimochodem, jakous měla v té době podporu, kdyžs tady byla na té stáži?

P. Furt stejně to bylo, mě už potom neplatil pracák, platila mě sociálka, takže to bylo těch tři devět.

J. Když byla na stáži, tak tě neplatil pracák?

P. Ne, ne, tam to právě bylo nějaký divný, protože oni vykládali dřív, že oni ti platí nějaký peníze, já vím, že jsem se na to kolikrát ptala. Ale je třeba fakt, že mě přišlo úplně strašný takový to otravování, když jsem byla na tý stáži, tak oni nějak novelizovali nezaměstnanost, takže ten, kdo byl nezaměstnaný, tak na sociálku musel každé měsíce nosit normálně potvrzení, že se chodí ptát na práci, takový ty razítka, že tam navštívil to a to, a kdežto já jsem musela nosit jenom potvrzení, že je zaplacený nájem a přišlo mi, že mě to strašně otravovalo. Jo třeba, když děláš tady [v centru Brna] a jezdíš do Bystrca a pracovní dobu máš od devíti do pěti, nebo tak nějak, a to jenom dva dny v týdnu, že se člověk fakt musel trhat.

J. A jak si představuješ svou pracovní budoucnost, už jsme o tom částečně taky mluvili, v nějakým ještě kratším časovým horizontu, třeba za pět let, co myslíš, že budeš dělat?

P. Já fakt nevím, jako je fakt, že já bych chtěla jako nějak se, jo, abych nekrněla, abych se naučila něco nového, já vím, že třeba bylo období, kdy jsem přemýšlela o tom, že bych si udělala účetnictví, rekvalifikaci. Jo, že jsem si říkala, že pak snáz člověk dosáhne, aby to mohl dělat doma. Jenomže těch účetních už je teďka hodně. Jako určitě vím, že bych si nějakou rekvalifikační kurz chtěla udělat, abych měla nějak to alespoň částečně otevřený dveře dál, abych nebyla odkázaná jenom tady na Duhu, nebo na to, abych dělala někde nějakou asistentku.

J. No, to se částečně pokrývá tou praxí.

P. Hmm,

J. Co je pro tebe v práci důležitější, peníze za to, nebo nějaký uspokojení z práce?

P. Mně spíš přijde to uspokojení, že mě přijde jako když něčemu rozumím, jde mi to, tak mi to přijde jako fakt lepší pocit, než když se potom podíváš na výplatnicu.

J. Ona ta otázka je taková návodná, dost.

P. Jo, to jo, ale když se na to dívám zpětně, třeba v lednu jsem byla ráda, že jsem dostala pořádnou výplatu [Pavčina v prosinci 2004 ukončila stáž a nastoupila do klasického pracovního poměru], ale že teďka to vidím trochu tak, že to vidím víc do budoucna, že prostě, když se něco naučím, potom dál nebudu mít prostě strach, že když tady jednou skončím nebudu zase dva roky na pracáku. Jakože mě přijde, že třeba tím, že jsem tady byla aj ten rok na té stáži, že práce by se mi teď sháněla daleko líp než před tím, a že zhruba už jako vím, co bych mohla dělat, nebo nemohla.

J. Dokážeš si představit, že tady by to z nějakýho důvodu skončilo, skončila by ti smlouva třeba, nebyly by peníze na další pokračování, co bys dělala potom?

P. Víím, že určitě dlouho by mě to mrzelo, to by byl takovej pocit jako když jsem to říkala před chvílí, že nemyslím, že by se mi ta práce zrovna měla líbit, ale myslím si, mám takovej pocit, že bych z toho měla velkej strach. Že fakt být dva roky doma nebo tak, to je hodně těžký. A potom bych se asi ohlížela po takovej podobnejch místech, jako bylo tady toto. Asi fakt bych si potom aj ten rekvalifikační kurz udělala.

J. Dokázala by sis představit, že by ses zase dostala na pracák a byla tam, ne třeba ty dva roky, ale už bys tam byla třeba půl roku, dovedla by sis to představit?

P. Víš, co mně teďka přijde? Že bych to udělala tak, že bych, já teda nevím, jak oni to můžou nebo nemůžou, ale že bych si třeba ten rekvalifikační kurz nechala udělat od nich, jako nechala zaplatit [od úřadu práce]. To bych fakt udělala. Stoprocentně bych

tady toto udělala. Předtím určitě byl člověk takovej, že nevěděl, co může, co nemůže, když ses nezeptal na něco, tak ti stejně nic neřekli.

J. Tak, jak jsem říkal, už se chýlíme pomalu ke konci. Jak ses cítila, když jsi šla poprvý žádat o sociální dávky, jak to na tebe působilo?

P. No já jsem to, to bylo, já jsem se byla nahlásit na pracáku někdy koncem července, vlastně to ti končí jako že jseš vysokoškolák.

J. Koncem července?

P. Jo, koncem července, vlastně ještě měsíc po dodělení školy jseš vysokoškolák. No a já jsem měla takovej pocit jakože jo, dobrý, teď budu mít dva měsíce prázdnin a budu za to dostávat slušný peníze. Takže spíš taková vychcanost.

J. Jo, to bylo na pracáku, tos ještě neměla ten sociální příplatek?

P. Jo, a pak třeba ten sociální příplatek to bylo takový, že mi přišlo, že je těch peněz hrozně málo, i když jako ne málo, jo těch peněz bylo na ty poměry, při té výšce, tak mě přišlo, že těch peněz je dost, ale bylo jich málo. Jo, že fakt, já si nedokážu představit, kdybych bydlela sama nebo kdybych měla vlastní rodinu, tak z těch peněz nejsem schopná vyžít.

J. Jo, jo. A třeba vzpomeneš jsi, když jsi byly prvně na tom kontaktním místě, jak to na tebe působilo?

P. No, na té sociálce, to si nepamatuju, ale na tom pracáku to mi bylo nepříjemný, protože jsem nevěděla jako kam mám jít, co po mě kdo bude chtít, vím, že tam třeba vypisuješ v tom papíře, tam vypisuješ, co bys chtěl dělat, tak to mně přišlo, takhle, já když jsem tam šla, tak jsem měla takovou nějakou představu, že mi řeknou „aha, tak vy byste mohla dělat to, to, to, to“, podívají se do počítače, „máme tady ty místa, tak se zkuste poptat“. Jenže ono to bylo úplně jinak. Jako oni fakt nechají na tobě napsat, co chceš dělat a kdybych tam podle mě napsala, že chci dělat ředitelku, tak nevím, teďka zpětně mi to tak přijde (směje se).

J. Kdy sis poprvý uvědomila, že vlastně jseš nezaměstnaná? Protože ten přechod z tý školy...

P. Víš co, mně to přijde, já jsem si možná neuvědomila sama, když jsem chodila ne tu jazykovku, tak mi nepřišlo, že jsem si to uvědomovala. Ale spíš jsem si uvědomovala takovej ten pocit, že nevíš, co bude, a že nemám sehnanou práci, už na té výšce. Takovej ten fakt nepříjemnej pocit, že nevíš, co bude za dva měsíce.

J. Potom ty dva měsíce uplynuly, ty ses dostala na ten pracák, tams nějakou dobu byla, dolehlo to na tebe nějak po nějaký době?

P. To ani ne, protože tam byla furt ta jazykovka, já si spíš myslím, že možná kdy to na mě začalo pořádně dolíhat, bylo až po tý jazykovce. Že to bylo až po tom, že na jednu stranu jsem byla vděčná, že chodím do toho nonstopu, ale cítila jsem se tam asi jako úplně nedo..., jo, že prostě děláš něco, představa, že máš na něco lepšího, já vím, že to zní hrozně, ale asi jsem se fakt tak cítila. Že jsem si říkala, že s vysokou školou přece nebudu někde prodávat. Takže to bylo fakt asi spíš až po té jazykovce. A vím, že jsem, myslím, že to bylo už na tom jaře, že jsem byla taková zmatená, že jsem si říkala, zase ten pocit, že nevíš, co bude.

J. Na jaře...?

P. 2003. Že nevíš, co bude, až doděláš tu jazykovku.

J. Že se ti to vracelo, to cos měla koncem tý výšky?

P. Hmm, hmm. A možná i to, jak jsem ti vykládala, nebo jak mi volali, že nemám žádnou praxi, tak myslím, že mi to nedělala taky ňák moc dobře. Já vím, že jsem se tenkrát rozčilovala, jak mladej člověk po výšce má získat praxi, když ho nikde nechcou vzít, aby tu praxi měl.

J. A co myslíš, že si mysleli lidi v tvým okolí o tom, že bereš sociální dávky?

P. Mně to přijde, že si říkali, „no jo, tak má pech, vystudovala špatnou školu“. Já si osobně myslím, že to místo jsem nesehnala dřív aj proto, že nemám dostatečně ostrý lokty. Fakt mi přijde, že určitě se na mě nikdo nedíval nějak z vrchu, to ani náhodou. Nebo takoví ti bližší kamarádi, to ne. Je ale fakt, že jsem se docela bála toho, teď jsem si vzpomněla, ty jo, kdybysme měli sraz s děčkama z výšky, že by to byl hrozně nepříjemnej pocit. Aj z gymplu vlastně.

J. A měli jste v té době?

P. Z výšky ne, z výšky možná jo, ale ještě když jsem byla na jazykovce. A z gymplu mám pocit, že jsem se tomu vyhnula, že jsem tam nešla.

J. A myslíš, že kdybys měla práci, že bys tam šla?

P. To nevím. To nevím. Je fakt, že na tom gymplu to bylo tak, že my jsme nebyli extra dobrá parta, takže to fakt nevím. Myslím, že to byl možná jeden z důvodů, proč jsem tam nešla, ale že bych tam nešla jenom kvůli tomu, to asi ne.

J. Pocit'ovalas, nebo připadalo ti, že seš závislá na státu?

P. Nevím, já si spíš myslím, že mi přišlo, že jsem si tak nadávala, že by mohli platit i víc (směje se). Myslím si, že nějaká úplně závislost, to asi ne. Jako nebo jsem nad tím nikdy nepřemýšlela. Jako teďka fakt, když se na to zpětně dívám, že klidně mohli platit víc, že bych se nezlobila (směje se).

J. Co ti vadilo na tom systému vyplácení sociálních dávek, kromě toho, že jsi říkala, že by mohli platit víc?

P. Co mi vadilo? Jak jsem to říkala třeba s těma socálníma, že tam každej měsíc musíš dojít a musíš donést jako potvrzení o zaplacení, to mně přijde jako jo, беру to, nevím, možná jsem se na to dívala blbě, protože jsem si připadala jako napůl zaměstnaná, napůl nezaměstnaná, a tady tohle mě fakt obtěžovalo.

J. Jako nedůstojný ti to připadalo?

P. No, no. Asi by mně přišlo aj kdybych byla nezaměstnaná, aj tak by mně přišlo divný, že tam každej měsíc musíš dojít a musíš donést nějaký potvrzení, žes byl někde ucházet se o místo. A podle mě, když tam dojdeš desetkrát za rok a doneseš jim pokaždý potvrzení, tak mně to přijde takový...

J. Že to ztrácí smysl...?

P. Hmm.

J. Ještě něco ti na tom vadilo? Třeba s těma úředníkama?

P. Jako na té sociálce to docela šlo, tam byla taková příjemná paní, vím, že na mě nadávala, že jsem lajdák, že nechodím v dny, kdy mám chodit. A na tom pracáku fakt jediná ty úřednice, jakože byly nepříjemný, hlavně ta jedna, ta byla taková, jakože už od pohledu nepříjemná, taková, jak jsem to vykládala, prostě fakt, když ju vidíš, jak s tebou jedná, jak jí hrozně obtěžuješ, že tam vůbec jseš. A je třeba fakt, že mně třeba kolikrát přišlo i hodně zbytečný papírování, když vidíš, nebo, když se zeptáš kohokoliv, jestli mu pracák našel práci, tak ti řekne, nikdo ti neřekne, že jo, že by našel.

J. Mně jo.

P. A vzals to místo?

J. Jo, dvakrát.

P. Jo?

P. Já jsem měla kamošku, teda to nebyla moje kamoška, to byla kamoška kamošky, a ona říkala, že je ale pět let na pracáku, podle mě nebyla, ani vyučená, že sháněla práci, nebom že tam byla nahlášená, a že říkala, že za celou tu dobu jí nabídli ale dvě místa, ale na konci té doby ona otěhotněla, takže byla těhotná. Takže to už jí nic nenabízeli.

J. Co myslíš, že by se na tom systému mělo změnit?

P. Já nevím, mně třeba přijde, že úplně blbej nápad není, nevím, jestli už to platí, nebo neplatí, že prostě absolvent, když vyleze, že třeba musí mít odpracovanou nějakou dobu, aby mohl dostávat sociální dávky v nezaměstnanosti, já vím, že se o tom jednu dobu jednalo, nevím, jestli to tak dopadlo, nebo ne. To mně na jednu stranu přijde hloupý, ale na druhou stranu si říkám, tak jo, na něco dobrý to je. Pak je hrozně těžký, když třeba někdo vyleze školu a nemá možnost při té škole pracovat, aby si hned našel práci, vím, že někdo vykládal, že lidi chodívali vyloženě, že, nevím, jestli je to tak ještě teďka, nebo jestli to bylo za komunistů, nebo později. To mi vykládala kámoška, ona udělala stavárnu, a když byli myslím ve třetáku nebo ve čtvrtáku, když měla končit, takže chodili vyloženě lidi z firem s tím, že přijmou lidi, přijmou lidi, přijmou lidi.

J. To bylo asi za komunistů (??)

P. Asi jo (směje se).

P. Ale asi s tím, že asi, ona zas tak stará není (směje se). Jako nevím, asi bych to udělala takhle, i když je mi jasný, že těch míst moc není. Já jsem třeba vylezla školu s tím, že můžu někde dělat agronoma, nebo s tím, že můžu dělat někde obchodáky, ale nevím nic víc. Tak to je možná špatnej přístup vůbec té školy.

J. Jakože ta škola by to měla víc směřovat k praxi?

P. Hmm, hmm, určitě.

J. A třeba na tom pracáku, myslíš, že by se dalo něco změnit?

P. Tak podle mě určitě ty kontakty na ty práce.

J. Aby jich bylo víc?

P. Aby jich bylo víc, aby byly aktuálnější.

J. S téma úředníkama.

P. Já totiž nevím, mě teď napadla myšlenka, jestli jich je tam hodně, nebo jestli jich je tam málo. Zas jako fronty tam jsou, lidi jsou na určitý hodiny, ale přijde mi, že jich je tam strašně moc. A je fakt, že, to ti ještě řeknu, když jsem tam tenkrát došla, tak si říkám, co teď, tenkrát poprvý, tak jsem tam došla a říkám si, sakra, co teď, kam mám jít? No a tam jsou myslím dole, tak jsou tam informace nebo něco takovýho.

J. Na Křenové?

P. No, no. Tak jsem šla tam a oni mi řekli vyplňte si dotazník. Tak jsem si vyplnila dotazník i když jsem nevěděla, jak se vyplňuje, i když oni tam možná tu předlohu mají, ale to je jedno, byl to prostě takovej ten strach, že něco děláš a nevíš, do čeho jdeš, jo. Tak jsem to vyplnila, tam jak jsem vlastně vykládala, že vyplňuješ, co bys chtěla dělat a takový, tak to se mi prostě zdálo naprosto vpatlaný, jo když někdo vidí, co máš vystudovaný nebo jakou máš praxi, tak mi to přijde tahle otázka úplně zbytečná, to fakt, kdybych tam napsala, že chci být ředitelka já nevím čeho, tak by mi hledali místo ředitelky, ne (směje se)? Pak vím, že jsem to vyplnila, šla jsem zase na ty informace, tam pani cosi vypsala, poslala mě kamsi, ty mě taky myslím ještě poslali kamsi, to mi prostě přišlo úplně zbytečný. Kdyby to tam měli jednoduše seřazený podle abecedy, každá ženská by tam byla na jedno písmeno, jestli by to nebylo jednodušší. I když tohle je blbost, to asi, to je to nejmenší.

J. No, já myslím, že to je všechno (...)

P. (...)

J. Tak jo Pavlino, díky moc...